

ΚΑΛΑΡΡΥΤΙΩΤΙΚΑ ΝΕΑ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΟΥ ΣΥΝΑΓΕΣΜΟΥ ΚΑΛΑΡΡΥΤΩΝ "ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑ" ΙΩΑΝΝΙΝΑ

ΜΑΡΤΙΟΣ - ΑΠΡΙΛΙΟΣ 1996 • ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 63 • ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1985 Δ/ΣΗ: ΛΑΜΠΟΒΙΤΣΑΔΗ 3 Τ.Κ. 453 33 ΙΩΑΝΝΙΝΑ

ΚΑΛΑΡΡΥΤΕΣ

ΠΑΝΕΥΦΡΟΣΥΝΟ ΠΑΣΧΑ

«Εχάρησαν ουν οι μαθηταί ιδόντες τον Κύριον»

(Ιωαν. κ' 20)

Μαζί με τους μαθητές του Κυρίου χαίρουν όλοι οι αγαπώ- ντες τον Σωτήρα Χριστόν. Χαίρει ο καταγάλανος ουρανός μας με την ανοιξιάτικη ομορφιά και υποβλητικότητα του. Η χιονοσκεπαστη δοξα- σμένη Πίνδος μας. Η Εκκλησία μας. Και κοντά τους ο χριστοφόρος λαός, όλοι εμείς χαιρό- μαστε και βιώνουμε την αγαλλίαση της Αναστά- σεως του Χριστού μας.

Η αρχαιοελληνική λέξη χαρά που έχει θέμα από τον αόριστο εκάρην του ρήματος χαίρω (=είμαι γεμάτος χαρά, πολύ ευχαριστημέ- νος ή ενθουσιασμένος) σημαίνει συναισθηματική κατάσταση έντο- νης ευαρέσκειας. Η χαρά είναι βίωμα, προσωπική εμπειρία, ό,τι

προσεγγίζουμε πολύ με την καρ- διά μας.

Χριστός Ανέστη, δεν είναι αφορμή γνήσιας χαράς, αλλά

τικής μας ζωής που είναι η θεία μετάνληψη, συμβάλλουν για να βιώσουμε το πανευφρόσυνο Πάσχα πολλά: Η ιδιαίτερη Πατρί-

τον πατροπαράδοτο οβελία, το αρνί της σούβλας, να τσουγκρί- σουν τα κόκκινα αυγά, να δώσουν και να πάρουν καλόκαρ- δες ευχές, να τραγουδή- σουν, να χορέψουν, να χαρούν Ελληνικά, ανθρώπινα, περήφανα, λεβέντικα.

Αυτό το Ελληνικό Πάσχα, το πανευφρόσυ- νο Πάσχα ζούμε στο κεφαλοχώρι της Πίνδου μας Καλαρρύτες. Το Πάσχα προσφέρει στον άνθρωπο τη δυνατότητα μιας απελευθέρω- σης από την καθημερινότητα μέσω της Αναστάσεως του Κυρίου και μιας πραγματικής λύτρωσης από το κακό.

Χριστός Ανέστη
Το Διοικητικό Συμβούλιο

φίλοι μας,
Έγκαρδίως εύχόμεθα ο Άνιστάς Κύριος
νεί σᾶς ένισχύη πάντα πλουσίως είς τήν δωήν η τώ έργον σας.
Χριστός Ανέστη!
Τί "ΚΑΛΑΡΡΥΤΙΩΤΙΚΑ ΝΕΑ"

πηγή χαράς δικαιολογημένου ενθουσιασμού, έξαρσης των ψυχικών μας δυνάμεων. Αυτή την ευφροσύνη, τη μεγάλη χαρά, τη βαθειά ευχαρίστηση, την άφατη τέρψη τη ζει ο Χριστιανός με τη θεία ευχαριστία, τη μεταλαβιά!

Κοντά στην ουσία της λατρευ-

δα, οι Καλαρρύτες, με την αρκο- ντία της ιστορικής και πολιτιστικής υφής, ο Αν-Νικόλας, ο προστάτης του χωριού μας. Οι χωριανοί μας με την απέραντη αγάπη στη ματιά και την καρδιά τους. Οι δικοί μας, οι στενοί συγγενείς, που θα ξεχυ- θούν στις αυλές για να ψήσουν

ΜΕ ΘΕΑ ΤΗΝ ΠΙΝΔΟ

Γράφει ο ΙΩΑΝΝΗΣ Γ. ΘΕΟΧΑΡΗΣ
(τ. Λυκειάρχης)

- Πέρασα τα ενενήντα, αλλά δόξα τω Θεώ, έχω μια ζεστή καλημέρα απ' τα πολλά παιδιά μου, τα εγγόνια, δε λέω και τους συγγενείς, τους χωριανούς. Κακά τα ψέματα, ο δικός σου άνθρωπος σε πονάει, σου δίνει ένα ποτήρι κρύο νερό από καρ- διάς, σε σκέπτεται, σε νοιάζεται. Ο κόσμος τι να σου κάνει, έχει τις δικές του έγνοιες, τα δικά του βάσανα.

- Και τα βουνά, η λεβεντογέν- να Πίνδος μας, τί δύναμη προ- σφέρει στο σώμα και το νου τσέ- λιγκα;

- Η ζωή, Γιάννη, έχει χαρές και βάσανα, γέλια και παιδεμό, ήλιο και δροσάπια. Βλέποντας τα βουνά μας περήφανα, ασάλευτα, ακλόνητα στις χιονοθύελλες, στις θεομηνίες και τ' ανεμοβρό- χια κάνεις το σταυρό σου στο Θεό, παίρνεις απαντοχή, ελπίδα και ανηφορίζεις με άλλη ανάσα το μονοπάτι της ζωής. Μη ξεχνάς και τούτο, η Ιστορία για

λευτεριά, τιμή και αξιοπρέπεια γράφτηκε και στα βουνά της πατρίδας μας. Και να δεις πως οι καλαμαράδες ούτε που το σκέ- φτονται.

- Να ήταν αυτό μόνο, τσέλι- γκα! Η μόνη έγνοιά τους στα χρόνια μας είναι το στομάχι, πέρα απ' αυτό γι' αυτούς δεν υπάρχει τίποτε. Αλλά να μη μακραίνουμε την κουβέντα. Τι λέγαμε; Ναι, για τα βουνά μας.

- Τα βουνά είναι ευχή, Γιάννη, λόγος καρδιάς και όταν λέγεται σε κατάλληλη ώρα, στις χαρές, παράδειγμα, από ανθρώπους με πόνο πιάνει, γίνεται πραγματικό- τητα. Πόσες φορές δεν ακούσα- με την ευχή ή δεν την είπαμε σε νιόπαντρα παιδιά μας: «Να ζήσε- τε σαν τα ψηλά βουνά» και η ψυχή τους ένιωσε δύναμη ζή- ης. Ακόμα λέμε: «Μαθημένο τα βουνά απ' τα χιόνια» για αν-ώ- πους ξεμάχους συνηθισμένους σε κακουχίες και ταλαιπωρίες! Η μια κουβέντα φέρνει την άλλη.

Έχεις ακουστά το «έχει τύχη βουνό»; που το λέμε για ανθρω- πο πολύ τυχερό. Μου 'ρχεται στο νου ακόμη το: «μου φαίνεται βουνό» που το λέμε για κάτι εξαιρετικά δύσκολο. Το βουνό είναι ζωή!

Πράγματι είναι ευχή, ευτυχία, καλοτυχία να σε καλημερίζουν τα βουνά, όταν ανοίγεις το παρά- θυρο του σπιτιού σου, την αυλό- πορτα και όταν διαβαίνεις τα διά- σελα και τις κοντοραχούλες. Στην ευτυχία σου λες: Δόξα το Θεώ και κάνεις το σταυρό σου. Στη φύση βλέπεις το Θεό!

- Καλά τα λες, Γιάννη, τα βουνά είναι στήριγμα, θεμέλιο, βοηθός. Είναι κατάρτα που τα παρατήσαμε και ροβολήσαμε στις πολιτείες... Μεγάλη κατάρτα για τον τόπο και για μας.

Είπαμε πολλά με το συνετό γέρο τσέλιγκα. Θα μπορούσαν να χαρακτηριστούν διαφορετικοί τρόποι αντιμετώπισης της εμπει- ρικής πραγματικότητας. Σωστά. Αλλά είναι κάτι περισσότερο, είναι η αλήθεια με το στόμα του ξεμάχου. Αυτή τη μορφή του λόγου δεν συνηθίσαμε να την ακούμε, γι' αυτό δεν την καταλα- βαίνουμε «φεύ»!

ΙΩΑΝΝΗΣ Γ. ΘΕΟΧΑΡΗΣ

ΕΜΕΙΣ ΚΙ Ο ΤΟΠΟΣ ΜΑΣ

Η μουριά της αυλής είχε ξεπε- τάξει καινούρια φύλλα κι ο αγέ- ρας δοκίμαζε ανοιξιάτικα τρα- γούδια στο χάδι του. Στο σοφρά της σκαμνιάς χαιρόμαστε νοημα- τισμένη κουβέντα «επί παντός επιστητού» με θέα την Πίνδο: Κακαρδίτσα, Πρέσσο κ.ά. που με πείσμα κρατούσαν ακόμη χιόνι. Δεν άργησε να 'ρθει το γλυκό της κούπας και ο Ελληνικός καφές που υπογράμμιζαν με το δροσερό νερό απ' τη βρύση του Παράσχη την εφροσύνη αγαλλία- ση της ορεινής ζωής της ενδο- χώρας. Ανθρώπινη, ευπρεπής ζωή!

- Αυτό που με κρατάει στα πόδια μου είναι: ο Θεός, τα πολλά παιδιά μου και τα περήφα- να βουνά μας, Γιάννη, βάλτο καλά στο νου σου. Οι ξεμάχοι, όπως και ο γέρο τσέλιγκας Ανα- στάσης, είναι άνθρωποι μυαλω- μένοι, συνετοί και βασανισμένοι. Ο λόγος τους ξομπλιασμένος με εικόνες ολοζώντανες επηρεάζει και επηρεάζεται. Μιλάει άμεσα στην καρδιά μας. Μας συγκλονί- ζει, μας εξανθρωπίζει, μας ανε- βάζει.

- Στα πόσα χρόνια βρίσκεσαι μπάρμπα Αναστάση: Ρώτησα συνεσταλμένα.

Η ΑΓΙΑΣΜΕΝΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ

Φώτη Κόντογλου

Η ελληνική Επανάσταση είναι η πιο πνευματική επανάσταση που έγινε στον κόσμο. Είναι αγιασμένη.

Η επανάσταση γίνεται τις περισσότερες φορές από κάποιες υλικές αιτίες, που είναι η σκλαβιά, η στέρηση, η κακοπέραση, τα βασανιστήρια, η περιφρόνηση. Η λευτεριά είναι η θεότητα που λατρεύει ο επαναστάτης, και γι' αυτή χύνει το αίμα του. Μα τη λευτεριά, πολλές φορές, σαν την αποκτήσει ο επαναστάτης, δεν την μεταχειρίζεται για πνευματικούς σκοπούς, αλλά για να χαρεί την υλική ζωή μονάχα. Κοντά στην υλική ζωή έρχεται κ' η πνευματική, μα τις περισσότερες φορές για πνευματική ζωή θεωρούν οι άνθρωποι κάποιες απολαύσεις που είναι οι αυτές υλικές, κι ως φαίνονται σαν πνευματικές. Ένας επαναστάτης της γαλλικής Επανάστασης, να πούμε, θεωρούσε για πνευματικά κάποια πράγματα που, στ' αλήθεια, δεν ήταν πνευματικά. Αυτός ήθελε ν' αποκτήσει τη λευτεριά, για να κάνει αυτά που νόμιζε πως είναι σωστά και δίκαια για τη ζωή των ανθρώπων σε τούτον τον κόσμο μοναχά, δηλαδή για την υλική ζωή τους, μην πιστεύοντας πως υπάρχει τίποτ' άλλο για να το επιδιώξει ο άνθρωπος. Γι' αυτό λέγω πως, για τις περισσότερες επαναστάσεις, οι αιτίες που τις κάνουν να ξεσπούν είναι σαφώς υλικές, κ' η λευτεριά που επιδιώκεται ήταν προορισμένη να ικανοποιήσει μονάχα υλικές ανάγκες.

Η ελληνική όμως Επανάσταση είχε μεν για αιτία και τις υλικές στερήσεις και την κακοπάθεια του κορμιού, όπως η κάθε επανάσταση, αλλά, απάνω απ' αυτές τις αιτίες, είχε και κάποιες που είναι καθαρά πνευματικές. Και πνευματικό, κατά τη γνώμη μου, αληθινά πνευματικό, είναι ότι έχει σχέση με το πνευματικό μέρος του ανθρώπου, με την ψυχή του, δηλαδή με τη θρησκεία.

Η σκλαβιά που έσπρωξε τους Έλληνες να ξεσηκωθούν καταπάνω στον Τούρκο δεν ήταν μονάχα η στέρηση κ' η κακοπάθεια του κορμιού, αλλά, απάνω απ' όλα, το ότι ο σύρρανος ήθελε να καλέσει την πίστη τους, υποδίζοντάς τους από τα θρησκευτικά κρήνη τους, αλαζονιστικόντάς τους και σφάζοντάς ή κρεμάζοντάς τους, επειδή δεν αρνιόνταν την πίστη τους για να γίνουνε μωχαμετάνοι. Για τούτο και πατρίδα είχαν γίνει ένα και το ίδιο πράγμα, κ' η λευτεριά που ποθούνε όλοι οι επαναστάτες, αλλά η λευτεριά να φυλάξουνε την αγιασμένη πίστη τους, που μ' αυτήν ελπίζανε να σώσουνε την ψυχή τους. Γιατί, γι' αυτούς, κοντά στο κορμί, που έχει τόσες ανάγκες και που με τόσα βάσανα γίνεται η συντήρησή του, υπήρχε κ' η ψυχή, που είπε ο Χριστός πως αξίζει περισσότερο από το σώμα, όσο περισσότερο αξίζει το ρούχο απ' αυτό.

Εκείνες οι απλές ψυχές, που ζούσανε στα βουνά και στα ρημωτόπια, ήτανε διδαγμένες από τους πατεράδες τους στην πίστη του Χριστού, και γνωρίζανε, μ' όλο που ήταν αγράμματες, κάποια από τα λόγια του, όπως είναι τούτα: «Τί θα ωφεληθεί άραγε τον άνθρωπο, αν κερδίσει τον κόσμο όλο, και ζημιωθεί την ψυχή του;» Ή: «Τί θα δώσει άνθρωπος για πληρωμή της ψυχής του;» «Η

ψυχή είναι πιο πολύτιμη από τη θροφή, όπως το κορμί από το φόρεμα!» — κ.ά. Για τούτο, κατά τα χρόνια της σκλαβιάς, χιλιάδες παλληκάρια σφαχτήκανε και κρεμαστήκανε και παθουκωθήκανε για την πίστη τους, αγηφώντας την νεότητά τους, και μη δίνοντας σημασία στο κορμί τους και σε τούτη την πρόσκαιρη ζωή. Στρατεύματα ολόκληρα είναι οι άγιοι νεομάρτυρες, που δε θανατωθήκανε για τα υλικά αγαθά τούτης της ζωής, αλλά για την πολύτιμη ψυχή τους, που γνωρίζανε πως δε θα πεθάνει μαζί με το κορμί, αλλά θα ζήσει αιώνια. Ακούγανε και πιστεύανε στράνταχτα τα λόγια του Χριστού, που είπε: «Μη φοβηθείτε εκείνους που σκοτώνει το σώμα, και που δεν μπορεί να θανατώσει και το σώμα και την ψυχή».

Η ελευθερία, που γι' αυτή θυσιάζονταν, δεν ήτανε κάποια ακαθόριστη θεότητα, αλλά ήτανε ο ίδιος ο Χριστός, που γι' αυτόν είπε ο απόστολος Παύλος: «Όπου το Πνεύμα του Κυρίου, εκεί είναι κ' η ελευθερία». Κι αλλού λέγει: «Σταθείτε στερεά στην ελευθερία που σας χάρισε ο Χριστός, σταθείτε και μην πέσετε πάλι στο ζυγό της δουλείας. Γιατί για την ελευθερία σας κλήσε. Αλλά την ελευθερία μην την παίρνετε μονάχα σαν αφορμή για τη σάρκα σας».

Για τούτο είναι αγιασμένη η ελληνική Επανάσταση, κι αγιασμένοι οι πολεμιστές της, όπως ήτανε αγιασμένοι όσοι πολεμίσανε μαζί με τον Κωνσταντίνο Παλαιολόγο, πριν από τριακόσια εξηνταοχτώ χρόνια, κατά το πάροισμο της Πόλης, καταπάνω στον ίδιο οχτρό της πίστης τους.

Άκουσε με τί λόγια μιλούσε εκείνος ο αγιασμένος βασιλιάς στους στρατιώτες του, σαν να 'λεγε κανένα τροπάρ: «Ελλών ουν, αδελφοί, ο δυσσεβής αυτός αμηνός και εχθρός της αγίας ημών πίστεως, ημάς απέκλεισε, και καθ' ἐκάστην το ακανέας αυτού στόμα χάσκων, πως εύρη καιρόν επιτίδειον ίνα καταπνί ημάς και την πόλιν ταύτην, ην ανήγειρεν ο τρισμακάριστος και μέγας βασιλεύς Κωνσταντίνος εκείνος, και τη πανάγνην τε και υπεράγνην δεσποίνην ημών Θεοτόκω και αειπαρθένω Μαρία αφιέρωσε και εκαρτίσαστο, του κυρίου είναι και βοηθόν και σκέπην τη ημετέρα πατρίδι και καταφύγιον των χριστιανών, ελπίδα και χαράν πάντων των Ελλήνων το καύχημα πίστι ούσιν υπό την του ήλιου ανατολήν». Και στο τέλος είπε: «Ελπίζω Θεώ λυτρωθείμεν ημείς της νεοσώσης αυτού δικαίας απειλής, δεύτερον δε και ο στέφανος ο αδωμάντινος εν ουρανοίς εναπόκειται ημίν, και μνήμη αιώνιος και αξία εν τω κόσμω έσεται».

Στην επανάσταση του Εικοσιένα, όπως και στην πολιορκία της Πόλης, μαζί με τους αλκούς πολεμούσανε πλήθος ραφφορεμένοι, καλόγεροι, παπάδες και δεσποτάδες, και τραβούσανε μπροστά με τον σταυρό στο χέρι, κι από πίσω τους χύμιζε κλάυ-

ντας ο λαός, κ' έμελλε:

Για την πατρίδος την ελευθερίαν,
για του Χριστού την πίστην την αιώναν,
γι' αυτά τα δύο πολεμών,
μ' αυτά να ζήσω επιθυμώ,
κι αν δεν τα αποκτήσω,
τί μ' ωφελεί να ζήσω;

Στην πόλη κρεμάστηκε ο πατριάρχης Γρηγόριος, ανοίγοντας πρώτος το μαρτυρολόγιο της Επανάστασης. Ο θανάσης Διάκος πολεμήσε σαν νέος Λαωνίδα, και σουβλίστηκε για την πίστη του. Ο Παλαιών Πατρών Γερμανός, ο Ησαΐας Σαλώνων, ο Ρωγών Ιωσήφ, ο Παπαφλέσσας, ο Θύμιος Βλαχάδας, κι άλλοι πολλοί πολεμήσανε για την αγιασμένη πατρίδα τους.

Στην Τριπολιτσά κλειστήκανε στη φυλακή κατά την Επανάσταση οι δεσποτάδες του Μοριά, κ' οι περισσότεροι πεθάνανε με αδάσταχα μαρτύρια. Το ίδιο και στην Πόλη, φυλακωθήκανε και κρεμαστήκανε πολλοί δεσποτάδες.

Παρακάτω βάζω λίγα λόγια από το ημερολόγιο του αντιναυάρχου Γεωργίου Σαχτούρη:

«Παρασκευή, 25 Δεκεμβρίου. Εορτή των Γενεθλίων του Κυρίου και Θεού και Σωτήρος ημών Ιησού Χριστού. Αραγμένοι εις Ντάρδινες με ήσυχον αέρα της τραμουντάνας, πήλιν με χιόνια. Αυτήν την ημέραν, διά το χαρμόσυνον της εορτής, το πρωί, υψώνοντας την σημαίαν μας, ερρίχθη και μία κανονιά, καθώς και όλα τα ελλη-

νικά εδώ αραγμένα το αυτό έπραξαν.

Κυριακή, 15 Αυγούστου. Εορτή της Θεοτόκου. Εξημερώθημεν αραγμένοι. Υγώσαμεν τας σημαίας και ερρίξαμεν και από μίαν κανονιάν διά το χαρμόσυνον της ημέρας».

Ο ναύαρχος Κουντουριώτης έκανε την προσευχή του, σαν τους παλιούς, να τον βοηθήσει η Παναγία στη ναυμαχία της «Ελλάς», κι όπου αλλού τον καλούσε το χρέος του. Το ίδιο κάνανε και κάνουνε όλοι οι Έλληνες στον πόλεμο.

Κατά την καταστροφή της Μικράς Ασίας, πρώτοι οι άνθρωποι της θρησκείας πήλυναν με τη ζωή τους το καινούριο χαράτσι στον οχτρό της πίστης μας. Ο μητροπολίτης της Σμύρνης Χριστόστομος κρεμάστηκε, ο δεσπότης των Κυδωνιών Γρηγόριος θάφτηκε ζωντανός, ο Μοσχονισίων Αμβρόσιος θανατώθηκε άσπληχνα, κι όλοι οι παπάδες κ' οι καλόγεροι περάσανε από το σπαθί.

Οι Γερμανοί κ' οι Ιταλοί θανατώσανε κι αυτοί τους ρασοφορεμένους των χωριών, για να μην απομείνουνε παραπίσω από τους δάλλους εθνομάρτυρες.

Ναι! Πίστη και πατρίδα είναι για μας ένα πράγμα. Κι όποιος πολεμά το ένα, πολεμά και τ' άλλο, κι ασ μην ξεγελιέται.

Η μάνα μας η πνευματική είναι η ορθόδοξη Εκκλησία μας, που ποτίστηκε με ποῦ κι αγιασμένο αίμα. Κανένας λαός δεν έχυσε και δεν χύνει ως τα σήμερα το αίμα του για την πίστη, όσο ο δικός μας. Η ορθόδοξη πίστη είναι ο θησαυρός ο κρυμμένος κι ο πολύτιμος μαργαρίτης που λέγεται ο Χριστός.

Φώτης Κόντογλου

ΕΥΧΕΣ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ΜΑΣ κ.κ. ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΥ

Τῷ Ἑλλογιμωτάτῳ

κυρίῳ Ἰωάννῃ Γ. Θεοχάρει,

Δωδώνης 21,

45221 Ἰωάννινα

G R E E C E

Συγχωρήσωμεν πάντα τῇ Ἀναστάσει

καὶ δοξάσωμεν τὸν Ἀναστάντα

ἐκ νεκρῶν Χριστὸν τὸν Θεὸν ἡμῶν,

ἀλλήλους περιπτυσσόμενοι.

Μετὰ βαθείας ἐν Αὐτῷ ἀγάπης καὶ εὐχῶν

† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως

Ἅγιον Πάσχα ἀλῆς

ΕΥΧΕΣ ΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΑΜΕΡΙΚΗΣ κ. κ. ΙΑΚΩΒΟΥ

Κύριον

Ἰωάννην Θεοχάρην

τ. Λυκίαρχην

Δωδώνης 21

45221 Ἰωάννινα

G R E E C E

ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ

καὶ το χαροῦμενα.

Μεταλλάξατέ το σάν χαιρετισμό.

Ζητήτε τὴν ἀγάλη καὶ τὴν καρδιά σας σε ὅλους.

Ζητήτε αὐτό, πού θέλει ὁ Θεός.

Ζητήτε ἕνα μέρος τῆς καινούργιας κτίσης.

Ἐλπίστε ἕνα μέρος τῆς καινούργιας κτίσης.

Με τὴν ἀγάλη τοῦ Ἀναστημένου Χριστοῦ

Ἰοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ

Ἰούλιος 1996

Γράφουν για τα δεκάχρονά μας

Γιάννης Μαγκλής

Αγαπητέ Φίλε κ. Θεοχάρη,

Εύχομαι η υγεία η δική Σας και των δικών Σας να είναι καλή.

Ζητώ συγγνώμη που δεν απάντησα στην από καιρό επιστολή. Λόγοι υγείας με απασχόλησαν θλιβερά.

Τα «Καλαρρυτιώτικα Νέα» υπό την διεύθυνσή Σας, μου είναι ευχάριστα και τα βρίσκω ενδιαφέροντα. Κλείνουν αγάπη, αφοσίωση, ζεστασιά από την και προς την πατρώα γην. Αισθάνομαι ότι οι Καλαρρυτιώτες διαφέρουν από τους ανθρώπους των άλλων χωριών. Το δικό Σας πρέπει να είναι κεφαλοχώρι προικισμένο από τη Φύση και στολισμένο από τη στοργή και τις φροντίδες των φιλόστοργων παιδιών του. Οι άνθρωποι τους παρουσιάζουν ευγένεια και ανθρωπιά. Η εφημερίδα Σας, κάτω από τη διεύθυνσή σας, παρουσιάζει πλούσια πνευματικά θέματα και ταυτοχρόνα τα ήθη και τα έθιμα και την ιστορία του τόπου, γραμμένα με αγάπη και γνώση. Στον πόλεμο της «Ελευθερίας» πριν και μετά, κάνουν το χρέος τους. Με την επιδεξιότητά τους, τη λεπτότητα της κρίσης τους και την ευαισθησία των δαχτύλων τους, καταφέραν να μεταλλάζουν τα λογής μέταλλα σε κομψά στολίδια για τους άρχοντες του τόπου και της περιγυριάς και αυτοί τους προστά τευαν και τους διαφύλαξαν, σαν κάτι πολύτιμο.

Ο περιβόητος Αλής Τεπελενής τους είχε κάτω από την προτασία του, γιατί εκεί γινόντουσαν όλα τα χρυσαφικά του χαρεμιού του, του δικού του και των γιών του. Έχω ακούσει ή διαβάσει ότι κάποιος δικός σας, ομοχώριος, πήγε κάποτε στη Ρώμη, εγκαταστάθηκε, ρίξωσε και δημιούργησε το πιο γνωστό και πολύτιμο κατάστημα χρυσαφικών της Ιταλίας.

Η εφημερίδα Σας είναι αντίξια της ιστορίας της ιδιαίτερης πατρίδας Σας. Τη διευθύνετε με μυαλό, κρίση, και κέφι ακούραστο. Θερμά συγχαρητήρια.

Με αγάπη και σεβασμό
Γιάννης Μαγκλής

Αγαπητέ συνάδελφε κύριε Θεοχάρη

Συγχαρητήρια για τα δέκα χρόνια της αδιάλειπτης παρουσίας των Καλαρρυτιώτικων Νέων που με τόσο μόχθο και εμπνευσμένο με πνευματικό ζήλο φροντίζετε. Μας κομίζετε ένα μήνυμα αισιοδοξίας μαζί με το ζωογόνο αγέρα της Πίνδου, όπου σήκωσε το στρατηγικό δαμνιονίο του Δαβάρη με τη διλοχία του έσωσε την πατρίδα και την ανθρωπότητα, για να τον λησμονούν σήμερα οι σύμμαχοί μας με τόσην απρέπεια.

Δεν παύετε, αγαπητέ φίλε, να κηρύττετε την επιστροφή μας στη φύση και στις παραδόσεις μας, το σωστικό το γυρίσμά μας στην ηρωική ρίζα του αρχοντικού και υπερήφανου γένους των Ελλήνων.

Φιλικά
Σαράντος Παυλέας

ΠΟΙΗΣΗ

ΚΑΙ ΜΕ ΦΩΣ ΚΑΙ ΜΕ ΘΑΝΑΤΟ
ΟΔΥΣΣΕΑ ΕΛΥΤΗ

Αυτό το πέτρινο κεφάλι και οι σπασμένες γλάνες
Βασιλεύοντας ο ήλιος την ώρα που ποτίζουνε
Στην Αίγινα ή στη Μυτιλήνη - το καρμάνι αυτό
Από γιασεμί λουίζα και αρμπαρόριζα
Που κρατάει τον ουρανό σε απόσταση
Εάν είσαι αλήθεια εκείνος που την ίδια
Στιγμή περνά ψηλά πάνω απ' τις στέγες
Απαράλλαχτο καΐκι μ' ανοικτά πανιά

Τα γεμάτα χόμα κοριτσιών τραγούδια
Όπου τα δάκρυα λάμπουν σαν την Άρκτο
Και το περισσευούμενο χορτάρι τ' ουρανού που
πάτνυε
Κάποτε μια φορά και μια για πάντα υπάρχει
Προσαρτημένο στη δική σου ελληνική επικρά-
τεια
Εάν είσαι αυτός που αλήθεια ζει και ζει εναντίον
Των περιττών πραγμάτων και ημερών
Ο αριστέρας Ιησούς ω
τότε θα με καταλάβεις.

Που να τα πώ νύχτα μες στον αέρα
Στα δέσπολα των άστρων στη μαυρίλα που μυρί-
ζει
Θάλασσα που να τα πω τα ελληνικά της πίκρας
Με δέντρα κεφαλαία που να τα γράψω
Οι σοφοί να ξέρουν ν' αποκρυπτογραφίσουν
Ανάμεικτο από δεύτερο και τρίτο κύμα
Έναν τέτοιον διακαμό βαρύ από πέτρες που δεν
βούλιαζαν

Άγιε Σώζοντα, σύ πού εφοράς φουρτούνες,
Ανέβασέ μου της θάλασσας το μάτι
Να κάνω μιλία μέσα του στην πράσινη διαφάνεια
Να φτάσω εκεί που σκάβουν τ' ουρανού οι
μάστοροι
Και να βρω πάλι τη στιγμή πριν γεννηθώ
Τότες που ευδίαζαν οι βιόδες άμα δε νοούσα
Πως δε νοούσε την αστραπή του ο κεραυνός
Μόνο σε τεταρτοκτυπά - λάμπη όλος!

Ως εν ουρανίω έαρι ραντισμούς
Μυρίους ακτίνων εκλικμίζουσα
Φαιοπράσινος επεφάνης

Κι εις ευόλισθον κλιτών αστέρων
Με ληκύθιον ύπνου προβαίνουσα

Τους αργολογούντας χαμαί

Πατήσασα ημίμας.
Επέπληνον τα όρη φρουραί
Κρυσταλλοειδών λιβανωτίδων

Κι εναιμίλλως έβαλλον
Της νυκτός μήκωνες έως ου
Των χειλέων σου σκιρτητικοί λόγοι

Μυριοπτέρυγον όλος
Των πελαγιομένων τα όνειρα
Σεσυλημένα πάλοι ποτέ

Συν. στη σελ. 5

Στον τόπο μας με τους ανθρώπους μας

Χριστός Ανέστη

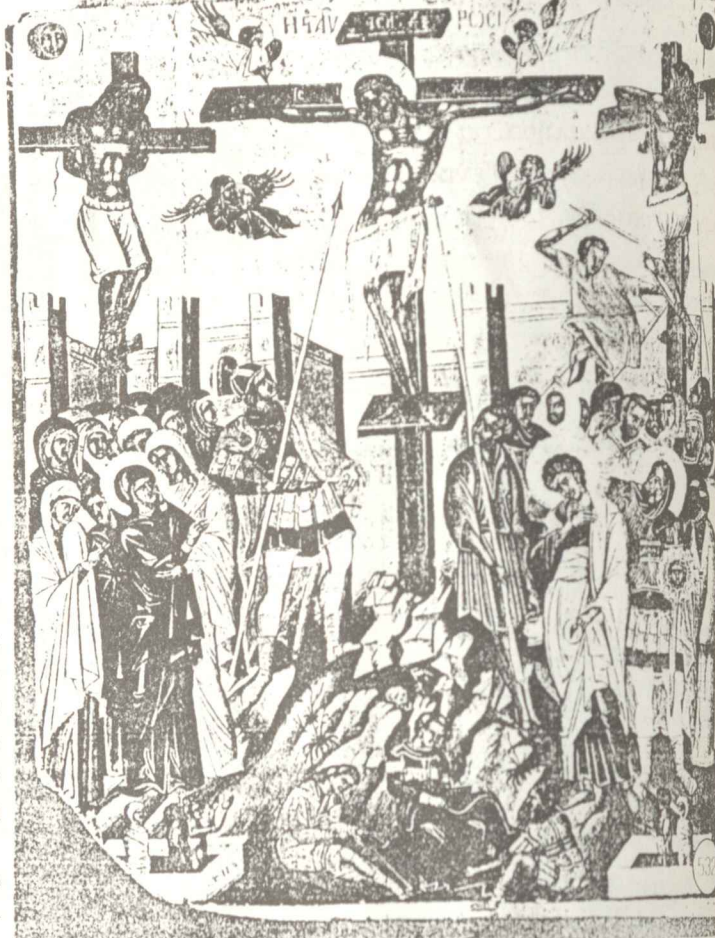
Η περιφορά του Επιταφίου

Ο καλός καιρός βοήθησε και ανέβηκαν πολλοί συμπατριώτες στο χωριό όπως κάθε χρόνο. Ο εκκλησιασμός των χωριανών μας ντόπων και ξενιτεμένων τη μεγάλη εβδομάδα θύμιζε τις αξεχαστες καλές ημέρες του αρχοντοχωριού μας. Μανουσάκια από το Σελίστι και ζαμπάκια απ' το Ρουτζίνι του Προφήτη Ηλία ήταν τα φυσικά λουλούδια που στόλισαν οι κοπέλες τον επιτάφιο.

Ένα γαλανόλευκο σύνολο από αγνά λουλούδια που μοσκοβολούσαν φυσικά αρώματα θύμιζαν το γαλάζιο Αιγαίο μας με τα αφρισμένα λευκά του κύματα.

Σουρουπώνει οι καμπάνες του Αγ-Νικόλα καλούν τους πιστούς για την ακολουθία του Επιταφίου θρήνου. Ψέλνουνται τα εγκώμια του Χριστού: το «Αιγενεαί αι πάσαι» το «η ζωή εν τάφω» και το «Αξιον Εστί» Πόσο μας εξανθρωπίζουν οι ύμνοι της εκκλησίας μας!

Μετά αρχίζει η περιφορά του επιταφίου. Ο Σταυρός, τα εξαπτέρυγα, ο Επιτάφιος. Ο παπας και πίσω οι χωριανοί με αναμμένες λαμπάδες. Ψέλνουν αποσπάσματα απ' τα εγκώμια. Η πομπή ανεβαίνει απ' το σχολείο, στη βρύση του Μπούφου, κατηφορίζει στην πλάκα, προχωρεί στην πλατεία του χωριού και επανέρχεται στον Αγ-Νικόλα. Στα σταυροδρό-

Σταύρωση

μια και τις πλατείες σταματούν και αναπέμνουν δέηση από τον ιερέα. Μοναδική Ορθόδοξη

Το θέαμα είναι γραφικό, γοητευτικό και ανεπανάληπτο. Ψυχικά τους πιστούς χωριανούς μας. Όχι απλά, παραδοσιακά, υποβλητικά, ορθόδοξα

Και τα παιδιά;

- Ανεβήκατε για Πάσχα στο χωριό;
- Βέβαια, έχουμε χρόνια που πάμε και περνάμε υπέροχα. Βιώνουμε τα πάθη τα σεπτά του Χριστού μας σε μια ατμόσφαιρα ψυχικής ανάτασης. Και μετά η Ανάσταση, άλλο πράγμα Ανάσταση στο χωριό, χαρούμενη, ανθρωπίνη, ευχάριστη, ανεπανάληπτη.

- Και τα παιδιά;
- Αυτά ενθουσιάστηκαν. Βρήκαν παρέες, ανοιχτούς χώρους για παιχνίδι, ήλιο, αέρα, κέφι, χαρά. Ιδιαίτερα χάρηκαν το ψήσιμο του αρνιού στη σούβλα. Άμιλλα για το γύρισμα.

Ξαφνικά η γιαγιά φώναξε τον Αλέξανδρο, το γιό της και τα μεγάλα του παιδιά.

- Πρέπει να μάθετε πως ετοιμάζουμε το αρνί για τη σούβλα. Τους έδειξε όλα, με τη σειρά, και τους επέστησε την προσοχή στο αλάτισμα που είναι βασικό. Τα παιδιά πρόσεχαν τα λεγόμενα της.

Με την ώρα το αρνί έγινε κάστανο και έτοιμα το κοκορέτσι και σπληνάντερο. Το τραπέζι του Πάσχα στρώθηκε στην αυλή. Όλα με τάξη με σεβασμό, με αγάπη, με τις πατροπαράδοτες ευχές και με τα Ελληνικά τραγούδια και Ελληνικούς χορούς.

Τα παιδιά έκλεψαν την παράσταση. Χόρεψαν με τέχνη, με γνώση, με άνεση, με κέφι γνήσιους Ελληνικούς χορούς που μας ανεβάζουν την ανθρωπιά και την αξιοπρέπεια.

Πιπέρι μαύρο

Πάνω στο παιχνίδι στην πεδιάδα της Τσόρας, όπου έπαιζαν χαρούμενα και ξέγνοιαστα τα παιδιά ακούστηκαν λέξεις ανεπίτρεπτες λέξεις. Κατά τύχη περνούσε τη μητέρα του νεαρού που είπε την κακή λέξη. Αναστατώνεται, γιατί για πρώτη φορά άκουγε τέτοια λέξη απ' το δαστάρι της Συγχύστης και είπε η μητέρα:

- Αλέκο, αχ, αχ, αχ, αν έρθεις στο σπίτι μαύρο πιπέρι.

Ο Αλέκος ντροπιάστηκε και έχασε για λίγο το κέφι του στο παιχνίδι. Η φίλη της μητέρας του Αλέκου προσπάθησε να τη ησυχάσει.

- Έλα, καμμένη, παιδιά είναι. Ακούσε ένα το άλλο. Στο τέλος τέλος, τι είπε το παιδί. Αυτή τη λέξη τη λένε, την έχουν ψωμοτύρι στην τηλεόραση.

- Στην τηλεόραση δεν ξέρω τι κάνουν αυτοί έχασαν την τοίπα, την ντροπή, είναι ξετοίπωτοι. Εγώ θέλω τα παιδιά μου να γίνουν άνθρωποι.

Φυσικά δε θα του βάλλω πιπέρι, πέρασε ο καιρός του πιπεριού, αλλά θα το πάρω με το καλό και θα του πω με αγάπη τα πράγματα, το σωστό. Οι ψυχοφθόρες λέξεις λερώνουν την ψυχή όλων και των παιδιών μας. Γι' αυτό θα κάνω το χρέος μου ως μητέρα.

- Τώρα μιλάς σωστά. Μακάρι όλες οι Ελληνίδες να συμπεριφέρονταν στα έφηβα

ΠΟΙΗΣΗ

Συν. από τη σελ. 4

Νυν επανέστρεφον αληθώς.
Ως αιπόλου μονύδριον πνάψας
Την ψυχὴν ἡμῶν εν τῷ βαράθρῳ Κόρν.

Και αφού σ' εξοντώσουν θ' ναι ακόμη ωραίος
ο κόσμος εξαιτίας σου
η καρδιά σου - καρδιά
Πραγματική στη θέση εκείνης που μας πήρανε
Ακόμη θα κτυπά και μία ευγνωμοσύνη
Από τα δέντρα που άγγιζες θα μας σκεπάζει

Ω λυτή αστραπή και πως σε ξαναδένουν

Πού πιά δεν έχω αέρα δεν έχω ζώου συντροφιά
Ή ξυλοκόπου καν ένα χαμένο αστροπελέκι
ίσως να 'ναι από Θεού
(Κι εγώ να βλασφημώ) ή να 'ναι από το στόμα
Κάποιου μοναχικού που σίμωσε της κορυφής τα
Μυστικά
Κλειδιά
Και τ' άνοιξε
γι' αυτό απευθύνομαι σε Σένα
Βράδυ Μεγάλης Τρίτης με αντίκρου του πέλα-
γος
Το ανεπανάληπτο - για να του πεις αντίο κι ευχα-
ριστώ.

Τριποδίσματα ωραίων αλόγων θα με βοηθήσουν
Να πω την προσευχή μου πριν να κοιμηθώ
Στην ψάθα -όπως γεννήθηκα- με λίγες πιτσιλάδες
Ήλιου στο μέτωπο και την αρχαία καρδιά
Που ξέρει όλον τον Όμπρο γι' αυτό και αντέχει
ακόμη

Εξουθενωτικά κτυπώντας μες στην μαύρη πέτρα
Των Ψαρών ένα φως λατρείς γιομάτο
Φέρνω στη φούκτα μου για σας μέλλουσες μαρ-
γαρίτες
Γραϊκές που έβαλατε κουφέτο του Αδη

Θαρρετά λέω το λιγοστό χρυσάφι
Επάνω στους πυλώνες όπως γνωρίζουν τα πουλιά
Ν' αφίνουν μιάν ιδέα χαρής κι ύστερα να πεθαί-
νουν

Γεϊά σας κι η βρύση μου ανοικτή στάλα τη στάλα
Ξανά γεμίζει τον γαλάζιο χρόνο

Που είναι αθώος και μετρημό δεν έχει.

Έλεγε να φύγω εκθές η πιο απαραχτική
Θάλασσα πήραμε το μανουάδι
Με τις μπλε Μυτιλήδες δεκατρείς είμαι
Ή κι αν έρθεις όρφος με κάβα

Διαβαστά στο σώμα σου λόγια του Ομήρου
Κυματοστραμμένοι αντικατοπτρισμοί
Αερένιες Ποσειδώννα όλο γαρίφαλα
Σημάτων επειδή δροσινός ήσουν ώπου.

Και το πιο σπουδαίο απ' όλα: θα πεθάνεις.
Ο Κεράτιος ο άλλος θα σου ανοίξει
Στόμα να περάσεις με το πρόσωπο άσπρο
Ενώ και η μουσική θα συνεχίζεται και στα δέντρα
επάνω

Που ποτέ δε γύρισες να δεις η πάχη θ' απολδοί
Ένα-ένα τα έργα σου. Ε τι
σκέψου
Από τώρα εάν η αλήθεια βγάνει
Σταγόνες εάν ο Γαλαξίας πλατύνεται
Πραγματικά τότε βρεμένος φεγγαδόλος με το χέρι
επάνω

Σε δάφνη ευγενή περισσότερο Έλλην φεύγεις
Κι από μένα που σου φύσηξα μες στο μπουγάκι
άνεμο πρώτο
Σου ετοίμασα μες στις αποσκευές ασβέστη και
υδροχρώματα
Το εικόνισμα μικρό με τους χρυσούς Ιούλιο και
Αύγουστο

Ξεροντας εσύ πότε καμένος όντας
Οδοιπόρος εγώ θα με φιλοξενήσεις
Απιθώνοντας πάνω στο τραπέζομάνηλο
Το ψωμί τις ελιές και τη συνείδηση
Μέρα πρώτη για μας στην πατρίδα τη δεύτερη του
επάνω κόσμου.

Οδυσσεάς Ελύτης
Αποσπ. «Ο ΜΙΚΡΟΣ ΝΑΥΤΙΛΟΣ»

Ανάσταση

Η καλημέρα, είναι ο χαιρετισμός κατά τη συνάντηση ή τον αποχαιρετισμό ειδικά τις πρωινές ώρες μέχρι το μεσημέρι. Το καληπέρα είναι χαιρετισμός απογευματινός. Γενικώς οι παλιοί έλεγαν σωστά ότι η καλημέρα είναι του Θεού, δηλαδή πρέπει να λέγεται, να απευθύνεται στον συνάνθρωπό μας, στον πλησίον ξένοικρα από διαφορές.

Από την ημέρα του Πάσχα και για παρόντα ημέρες μέχρι της Αναλήψεως υπήρχε η καλή συνήθεια να απευθύνει ο Ορθόδοξος Έλληνας στον συμπατριώτη του το χαιρετισμό: «Χριστός Ανέστη» κατά τη συνάντηση. Ήταν εκδήλωση αγάτης, συμπάθειας, σεβασμού με το εορταστικό περιεχόμενο των ημερών.

Η απάντηση γνωστή: «Αληθώς Ανέστη» ή «Αληθώς ο Κύριος». Η νοηματισμένη αυτή συνήθεια συνεχίζεται στις ημέρες μας τις πρώτες ημέρες του Πάσχα και σπανίζει τις υπόλοιπες.

Ίσως παρατηρηθεί με επιτολαιότητα: Τυπικά πράγματα, δηλαδή δεν έχει σχέση με την ουσιαστική υπόσταση του γεγονότος της αναστάσεως. Έτσι φαίνεται, αλλά δυστυχώς δεν είναι έτσι.

Όταν απευθύνεται ο Ορθόδοξος Χριστιανός στον ορθόδοξό του με τον χαιρετισμό: Χριστός Ανέστη απευθύνει το ελπιδοφόρο μήνυμα της αναστάσεως, το μήνυμα της ελπίδας, της χαράς, της νίκης, της αλήθειας. Και στη συνέχεια ακούει την βεβαιότητα της

Αναστάσεως ως απάντηση θριάμβου του Φωτός, της Αγάπης του Χριστού για τον άνθρωπο, του Θεού για τα πλάσματά του. Θεάρεστο πράγμα είναι να σεβόμαστε τις ρίζες μας, τις παραδόσεις.

Φυσικό γέλιο

Στην κουβέντα με τους συμπατριώτες μας στο κεφαλοχώρι μας καθαρρύτες χαιρεσαι πολλα, και το φυσικό γέλιο, το ανθρώπινο γέλιο, την ύπαρξη ανθρωπιάς.

Στην εποχή μας πολλα έγιναν «μαϊμού». Παντού μαϊμούδες, δηλαδή παραποιοημένα, πλάστα, γευτικά. Υπάρχει και γέλιο μαϊμού, είναι το γέλιο της «οδοντόπαστας». Βρε που πάμε; Άκου γέλιο μαϊμού! Τι θα δούμε ακόμα, Θεέ μου.

Το ουσιαστικό γέλιο από το ρήμα γελά σημαίνει την έκφραση χαράς ευαρέσκειας, ειρωνείας ή σαρκασμού με τη σύσπαση των μυών του προσώπου και ιδίως του στόματος, η οποία συνοδεύεται από ηχηρές εκποές. Είναι έκφραση, τρόπος

συμπεριφοράς φυσικός και αβίαστος.

Οι ξωμάχοι μας συνετοί και μετρημένοι, μορφωμένοι από τις αντιξοότητες του βίου είναι: καθαροί, καλοδεχτοί, ειλικρινείς, ίσιοι, ισορροπημένοι. Γελούν φυσικά, απροσποίητα, ανυπόκριτα, αυθόρμητα, ανθρωπίνως.

Δεν θα ξεχάσω το λόγο της θείας Νάσαινας. Κουβεντιάσαμε πολύ, χαρήκαμε, ξεδώσαμε. Στο τέλος για κάποιο λόγο γελάσαμε με την καρδιά μας. Πριν χωρίσουμε μου είπες: «Να ζήσεις, που σε βρήκα, χορτάσαμε κουβέντα, γελάσαμε. Σε καλώ να μας βγουν τα γέλια».

Ο ΚΑΛΑΡΡΥΤΙΩΤΗΣ

Πετυχημένοι Καλαρρυτιώτες

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΔΟΥΡΟΥΤΗ

Μαρία - Χριστίνα Χατζηϊωάννου

(Αναδημοσίευση από το περιοδικό «ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ» του Εθν. Ιδρύματος Ερευνών)

Συν. από το προηγούμενο φύλλο
Μέσα από τις εμπορικές επιστολές αυτής της περιόδου, στο τέλος του 18ου αι., διαγράφεται το εμπορικό κύκλωμα της πρώτης διασποράς των Καλαρρυτινών. Στο οποίο φαίνεται ότι ο τόπος καταγωγής συσχετίζεται οικονομικά σιμ- φέροντα, προσφέρει εμπορική φερεγγυό- τητα και γνώση του ειδικού εμπορεύμα- τος. Γύρω από ένα γενικό εισαγωγικό - εξισωτικό εμπόριο, η γνώση του μαλλινού υφάσματος τους προσφέρει καταρχήν το συγκριτικό πλεονέκτημα έναντι των άλλων εμπόρων στις αγορές της Ιταλίας και βέβαια για κάποιο χρονικό διάστημα ικανό ώστε να δημιουργήσουν εμπορικό κεφάλαιο. Η συσώρευση πραγματοποιείται στην πρώτη γενιά των εμπόρων της διασποράς. Αυτός ο τύπος της εμπορικής δραστηριότητας, το διαμετακομικό εμπό- ριο μαλλινού υφάσματος στην Αδριατική, αγγίζει τα όριά του στο τέλος του 18ου αι. Η γνώση λοιπόν αυτή του εμπορεύματος του μαλλινού υφάσματος, βόλκεται στην απειρησία της εμπορικής σταδιοδρομίας της οικογένειας Δουρούτη. Αρχικά αργότερα, το 1836, ο Κ. Δουρούτης, ενώ είναι πλέον προαναταξιωμένος στη μετασυργία, γράφει μεταξύ άλλων στην Αγκώνα, σχε- δόν «εξαιρέτως» θα έλεγε κάποιος, ότι οι Ασπροποτα- μίτες της Θήβας έκαναν καλύτερο «κομπού» από εκείνο της Βιόβιας, επίσημη που πρέπει να την αποτιμήσου- με ως έκφραση μιας βαθιάς ριζωμένης εμπορικής και τεχνικής εμπειρίας.⁶⁸

Το 1825 αποτελεί τομή για τις εμπορικές δραστηριό- τητες του εμπορικού οίκου Δουρούτη. Βρισκόμαστε ακόμη στα χρόνια της ελληνικής επανάστασης και ο Κ. Δουρούτης εγκαθίσταται στην Κέρκυρα για εμπορι- κούς λόγους⁶⁹, καταρχήν σε άμεση συνεργασία και συγκατοίκηση με τον εμπορικό συνεργάτη τους Ιω. Δαμασκηνό και από το 1829 μόνος του. Προφανώς είναι τα χρόνια της εμπορικής μαθητείας του εκκοσ- χονου Κ. Δουρούτη. Για μια δεκαετία περίπου ο Κ. Δουρούτης διαχειρίζεται τις εμπορικές υποθέσεις της οικογένειάς του από την Κέρκυρα. Η επιχειρηματική δραστηριότητά του εκεί φαίνεται ότι προκάλεσε την αντίληψη των ντόπιων εμπόρων⁷⁰. Σε αυτά τα χρόνια ο εμπορικός οίκος των Δουρούτη μεταεξελίσσεται. Πρό- κειται για την οριστική εγκατάλειψη του παλιού τύπου του μετακινιόμενου εμπόρου, οποίος κατευθύνει εμπορικές επιχειρήσεις και κινητοποιεί εμπορικές συνεργασίες.⁷¹

Μετά την Κέρκυρα ο Κ. Δουρούτης θα ανακαλύψει νέες οικονομικές προοπτικές στο νεοσύστατο ελληνικό βασίλειο, όπου θα εγκατασταθεί μόνιμα λειτουργώντας μαζί του και τον μικρό του αδελφό Αθανάσιο. Ο πρω- τότοκος Ιωάννης παρέμεινε και παντρεύτηκε στην Αγκώνα το 1829 την καλαρρυτινή Σωσάνη Πουράνη⁷², τελευταία συμβολική πράξη του δεσμού της οικογένει- ας Δουρούτη με τον τόπο καταγωγής τους και τον «κλει- στο τρόπο ζωής των εμπόρων της διασποράς. Πρόκει- ται για το ίδιο κλειστό κοινωνικό και οικονομικό σύστημα που αναπαράγεται σε διαφορετικές διαστά- σεις και σε άλλες κοινωνικές ομάδες, όπως στους Εβραίους της διασποράς.

Η Κέρκυρα αναδεικνύεται στην αρχή της περιόδου της αγγλικής προστασίας σε ένα μεγάλο διαμετακομι- στικό λιμάνι προς την επιδόση ζήτησης άμεσων κατα- ναλωτικών αγαθών στο εσωτερικό του νησιού. Η μεγάλ- η αστική συγκέντρωση Κερκυραίων και αλλοδαπών (87%, σε συνδυασμό με τη μικρή αγροτική παραγωγή του νησιού καθιστούν την τροφοδοσία της πόλης της Κέρκυρας την προσφορότερη εμπορική επιχείρηση. Ο Κ. Δουρούτης διακινεί δημητριακά και αλεύρι που έρχονται από τα λιμάνια της Δαλματίας, που είχαν παλιές στενές εμπορικές σχέσεις με την Αγκώνα, Σεμπίνκο, Σαλάτο, Σέντα, την περιοχή της Μουρλα- κίας, αλλά και από πετρώδες της Ιταλίας, το Αμπρού- τιο, την Απουλία και τη Νάπολη. Δημητριακά φθάνουν επίσης στην Κέρκυρα από την Αλεξάνδρεια, αλλά και από γεωγραφικά απομακρυσμένες περιοχές, όπως ο Οδησσός και το Ταϊνάνκο. Ο προορισμός τους είναι, εκτός από τα Ιόνια νησιά, τα δυτικά λιμάνια της Ητε- ρου, της Στερεάς και της Πελοποννήσου.

Ο Κ. Δουρούτης αντιμετωπίζει σε αυτή την περίοδο μια εξαιρετικά περίπλοκη πολιτική κατάσταση από τη μια πλευρά οι ανταρτικότητες στο εσωτερικό των υπό οθω- μανική διοίκηση περιοχών και από την άλλη η εκρυθμή- νιστος κατάσταση που επικρατεί τα χρόνια της ελληνικής επα- νστάσεως δημιουργούν ένα κλίμα αστάθειας. Ο ίδιος σημειώνει ότι η «στεριά είναι κλει- στή»⁷³ και συχνά τα λιμάνια ανεφοδιασμού και προώ- θησης των προϊόντων αποκλείονται εξαιτίας των τοπι- κών συγκρούσεων. Έτσι η πιο εύλογη εμπορική δόση βρίσκεται στην εισαγωγή στην Κέρκυρα από την Ιταλία άμεσων καταναλωτικών αγαθών, «τα φαγούλαρικά». Πρόκειται για διαφόρων ειδών ιταλικά τυριά, μπακα- λιάρια (παστό), ρυζί, μακαρόνια, φασόλια, κουρκιά, σκόδα και κορυμνίδια, που γίνονται τα κύρια εισαγό- μενα προϊόντα.⁷⁴

Το κύριο εξαγωγικό προϊόν που κυνηγά ο Κ. Δου- ρούτης είναι το μαλλί και όχι πλέον το μαλλινό υφά- σμα. Ενδείξει ότι οι οικογενειακές δραστηριότητες του ορεινού χώρου έχουν παρακμάσει, ενώ η κατηγορία του μαλλιού στο ποταμικό κράτος εξακολουθεί να απορροφά πρώτη ύλη από τον ελληνικό χώρο. Το μαλλί που εξάγει στην Αγκώνα ο Κ. Δουρούτης πουλιέ- ται στη Ρώμη με τον χαρακτηριστικό «lana di lanoro» δηλαδή για κατεργασία. Το γεωγραφικό εύρος της παραγωγής μαλλιού αποδεικνύεται, μέσα από την αλληλογραφία του εμπορικού οίκου Δουρούτη, μεγαλύ- τερο από εκείνο της παραγωγής υφάσματος. Από το παλιό δίκτυο του μαλλινού υφάσματος οι «Ασπροπο-

ταμίτες» ενώ εξακολουθούν να παράγουν υφάσμα, φορούνται τώρα και μαλλί στη Σαγιάδα ή στην Κέρκυ- ρα.⁷⁵ Παράλληλα ο Κ. Δουρούτης συγκεντρώνει στην Κέρκυρα μαλλί, για εξαγωγή στην Αγκώνα από τη Λευ- κίδα και την Κεφαλονιά,⁷⁶ από την Πρέβεζα,⁷⁷ και από την Αλβανία. Κάποιος Μολιβδάς φαίνεται να έχει σημαντικό ρόλο στην αγορά της Κέρκυρας ως ενδιάμε- σος εμπόρος.⁷⁸ Τα μαλλιά της Ρούμελης φοιτώνονται κυρίως από το Μεσολόγγι και το Λαγκαδάς (Αστα- κός), για την Αγκώνα.⁷⁹ Πάντως το Μεσολόγγι είναι ένας χώρος όπου ο Δουρούτης δεν έχει εμπορικές δια- συνδέσεις. Ο ίδιος σημειώνει: «Το Μεσολόγγι είναι κοντά, αλλά θέλει επιτηδεύουσ αγροτάς για τα μαλλιά και εγώ δεν γνωρίζω νανέναν...».⁸⁰ Είναι φανερό ότι ο Κ. Δουρούτης εξαρτάται από ενδιάμεσους εμπόρους

Κωνίνος Δουρούτης (φωτογράφος Thiebault αρχείο Χρ. Ζουλά).

για την αγορά των εξαγωγικών προϊόντων, οι οποίοι κρατούν την επαφή με τους παραγωγούς, σε αντίθεση με την προηγουμένη γενιά των καλαρρυτινών εμπόρων που κρατούσαν οι ίδιοι τη σχέση με τους παραγωγούς του μαλλινού υφάσματος. Μόνοι οι Ασπροποταμίτες εμφανίζουν ακόμα κλειστή οργάνωση στην παραγωγή και διακίνηση του προϊόντος τους.⁸¹ Από την άλλη πλευρά ο Κ. Δουρούτης εμφανίζει ήδη ένα βελτιωμένο έντονο εμπορικό ανταγωνισμό στην Κέρκυρα, μια μικρή και δυσχερή ούτως ή άλλως αγορά, με φτηνότερα φορτία αγοράς μαλλιού από το Ισμάτλιο και το Γαλά- τσι.⁸²

Το εμπόριο του μαλλιού, συνδεδεμένο με την εποχι- κή μετατόπιση των καταβίων, παρουσιάζει μια γεω- γραφική κινητικότητα η οποία ενίοτε προσδιορίζεται και από εξω-οικονομικούς παράγοντες έτσι το 1830 ο Δουρούτης σημειώνει ότι οι εμφύλιες διαμάχες των Αλβανών ανάμεσα τους κτηνοτρόφους να κατέβουν όλοι στη Θεσσαλία και ως συνέπεια τα μαλλιά συγκε- ντρώνονται στον Βόλο.⁸³ Είναι χαρακτηριστικό ότι ο Δουρούτης, από τον Βόλο πάλι, σχεδιάζει εξαγωγική φορτίου βουλγαρικών μαλλιών,⁸⁴ (ώς για να αποφυγή- σε αυτή την περίπτωση το κύκλωμα των Εβραίων εμπό- ρων, που ελέγχει το εμπόριο μαλλιού στη Θεσσαλονίκη).⁸⁵ Για τα θεσσαλικά μαλλιά βέβαια η θαλάσσια εξαγωγή από τον Βόλο προς την Αγκώνα προκρίνεται ως συμφερότερη έναντι της μητής από τα Τρίκαλα - Σαγιάδα - Αγκώνα.⁸⁶ Ο θαλάσσιος δρόμος αποτελεί και σε αυτή την περίπτωση το προσφορότερο εμπορικό ταξίδι. Παράλληλα με το μαλλί, ο Κ. Δουρού- τής εξάγει στην Αγκώνα και ευκαιριακά προϊόντα, όπως λινοκόκκοι Ιθάκης και παλιό χαλκό από τα υπο- λείμματα του πολεμικού υλικού του Αγώνα της ελλη- νικής ανεξαρτησίας.⁸⁷

Ενα διαφορετικό εξαγωγικό προϊόν θα φέρει τον κ. Δουρούτη στον νότιο πελοποννησιακό χώρο. Πρόκει- ται για το βελανίδι που εξάγεται από το Γύθειο (Μακα- θονήσι)⁸⁸ και την Αρσινόη (Γέφυρα) στην Αγκώνα με καθοριστικό ο τόπος εξαγωγής του βελανιδιού· χρονο- λογικά οι εξαγωγές του πυκνώνουν μετά το 1835 και

«οργανωμένες» αγορές του μαλλιού ότι ακριβώς είναι πολύ ατελής: «οι έχοντες βελανίδια είναι πολλοί άνθρωποι και άλλα προϊόντα δεν έχουν... και δεν μπο- ρούν να βαστήσουν διά πολύ καιρό τα προϊόντα τους απούλητα».⁸⁹ Τα εισαγόμενα εμπορεύματα στο ελληνικό βασίλειο επωλούντο με τόσο μεγάλες διορίες εξόφλη- σης ώστε χανόταν όλο το κέρδος του εισαγωγέα και μόνο η εξαγωγή φτηνών, αλλά κερδοφόρων προϊόντων, όπως το βελανίδι, αντιστάθμιζε την παρατεταμένη κυκλοφορία του εμπορικού κεφαλαίου.

68. Εδώ πρόκειται προφανώς για Ασπροποταμίτες που έχουν καταφύγει στη Θήβα και έχουν δικαιοτέ- ριο από την παλιά τους τεχνική παραγωγή μαλλινού υφάσματος. Μουσείο Μπενάκη, αρχείο Δουρούτη, φ. 2, Κ. Δουρούτης (Αθήνα) προς Γ. Δουρούτη, Αγκώ- να, 28/10 Μαΐου 1836.

69. Αυτή την περίοδο καλύπτει η συλλογή Δουρούτη του Ε.Α.Ι.Α. φ. 1-7 (1823-1835).

70. Στην ίδια συλλογή, φ. 2, Κ. Δουρούτης (Κέρ- κυρα) προς Γ. Δουρούτη (Αγκώνα), 27 Νοε. 1829.

71. Η ιστοριογραφία γύρω από την τυπολογία των εμπόρων είναι πλούσια, εδώ παρατίθεται στο: Ch. P. Kindleberger, «Commercial expansion and industrial Revolution», The Journal of European Economic History, 4/3 (1975), σ. 615.

72. Ε.Α.Ι.Α., αρχείο Δουρούτη, φ. 2, Κ. Δουρούτης (Κέρκυρα) προς Γ. Δουρούτη (Αγκώνα) 27 Νοε. 1829.

73. Γ. Προγουλάκης, «Στην Κέρκυρα τον 19ο αιώνα: πλεονασματικά χωριά και ελλειμματικές εγκαταστά- σεις», Τα Ιστορικά, 7 (1987), σ. 64-66.

74. Είναι χαρακτηριστικό ότι σε περίοδο πείνας προτιμούν το φτηνότερο και αφρονότερο καλαμάκι, βλ. Ε.Α.Ι.Α., αρχείο Δουρούτη, φ. 2, Κ. Δουρούτης (Κέρκυρα) προς Γ. Δουρούτη (Αγκώνα), 2 Μαρτ. 1829 και 17 Δεκ. 1829.

75. Ιδιαίτερα ενοχλητικές για την ομαλή διακίνηση του εμπορίου φαίνεται να είναι οι διαμάχες των Αλβι- νών που κλείνουν τα λιμάνια των Αγ. Σαράντα και της Νίβιτσας το 1830, στην ίδια συλλογή, φ. 3, Κ. Δουρού- τής (Κέρκυρα) προς Γ. Δουρούτη (Αγκώνα), 19 Μαρτ. 1830 και 7 Μαρτ. 1830.

76. Αφού 3 κασόνια σουπιές (Ξερές) άφηναν κέρδος 11%. Στην ίδια συλλογή, φ. 3, Κ. Δουρούτης (Κέρ- κυρα) προς Γ. Δουρούτη (Αγκώνα), 7 Ιουν. 1830 και φ. 4, 3 Σεπτ. 1830.

77. Στην ίδια συλλογή, φ. 4, Κ. Δουρούτης (Κέρ- κυρα) προς Γ. Δουρούτη (Αγκώνα), 10 Ιουλ. 1830.

78. Στην ίδια συλλογή, φ. 4, Κ. Δουρούτης (Κέρ- κυρα) προς Γ. Δουρούτη (Αγκώνα), 20 Ιουλ. 1830.

79. Στην ίδια συλλογή, φ. 3, Κ. Δουρούτης (Κέρ- κυρα) προς Γ. Δουρούτη (Αγκώνα), 7 Ιουν. 1830 και φ. 4, 10 Ιουλ. 1830.

80. Στην ίδια συλλογή, φ. 7, Κ. Δουρούτης (Κέρ- κυρα) προς Γ. Δουρούτη (Αγκώνα), 3 Ιουλ. 1835 και Μίλ. Ιατρός (Ναύπλιο) προς Γ. Δουρούτη (Αγκώνα), 3 Ιουλ. 1835.

81. Στην ίδια συλλογή, φ. 7, Κ. Δουρούτης (Κέρ- κυρα) προς Γ. Δουρούτη (Αγκώνα), 3 Ιουλ. 1835 και Μίλ. Ιατρός (Ναύπλιο) προς Γ. Δουρούτη (Αγκώνα), 3 Ιουλ. 1835.

82. Στην ίδια συλλογή, φ. 6, Κ. Δουρούτης (Κέρ- κυρα) προς Γ. Δουρούτη (Αγκώνα), 7 Απρ. 1832.

83. Στην ίδια συλλογή, φ. 5, Κ. Δουρούτης (Κέρ- κυρα) προς Γ. Δουρούτη (Αγκώνα), 16 Ιαν. 1831. Μια φορά μόνο, αναφέρεται η άφιξη στην Κέρκυρα ενός Μετοσοβίτη με φορτίο από 2000 οκ. μαλλί, στην ίδια συλλογή, φ. 5, Κ. Δουρούτης (Κέρκυρα) προς Γ. Δου- ρούτη (Αγκώνα), 7 Απρ. 1832.

84. Στην ίδια συλλογή, φ. 3, Κ. Δουρούτης (Κέρ- κυρα) προς Γ. Δουρούτη (Αγκώνα), 7 Ιουν. 1830.

85. Στην ίδια συλλογή, φ. 5, Κ. Δουρούτης (Κέρ- κυρα) προς Γ. Δουρούτη (Αγκώνα), 17 Μαρτ. 1831.

86. Ν. Svoronos, Le commerce de Salonique au XVIIIe siecle, Παρίσι 1956, σ. 187-193, K. Kostis, «Structures sociales et retard economique. Salonique et l' economie de la laine XVI-XVIII s.», Etudes Balkaniques, 26/1 (1990), σ. 100-114.

87. Ε.Α.Ι.Α., αρχείο Δουρούτη φ. 5, Κ. Δουρούτης (Κέρκυρα) προς Γ. Δουρούτη (Αγκώνα), [...] 1831.

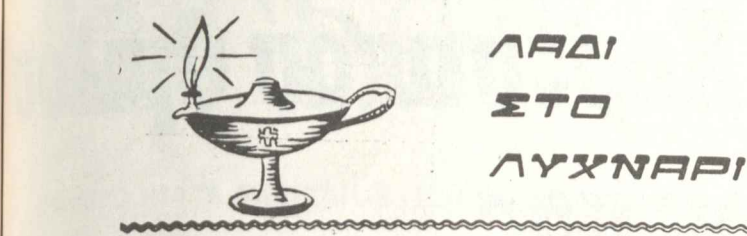
88. Προσοδόφορα εξαγωγική παλαιού χαλκού διατε- ραιώνε τα ίδια χρόνια και ο εμπορικός οίκος Γεροντί- ας προς την Τεργέστη, Μαρία Χριστίνα Χατζηϊωάννου, Ο εμπορικός οίκος Γεροντί- ας από την Οθωμανική απο- κρατορία στο ελληνικό κράτος (1823-1870) ανέκδοτο διδ. διατρ. Αθήνα 1989, σ. 74-76.

89. Οι κύριοι ανταποκριτές του Δουρούτη στο Γύθειο είναι ο Ι. Τζατόπολος και ο Ι. Νικητάκης Ε.Α.Ι.Α., φ. 8 αρχείο Δουρούτη, 1837. Εξάλλου στη Μάνη οι Δουρούτη γνώριζαν και τους Μαυρομαχαλά- τες από παλιά, ό.π. σημ. 33.

90. Η τιμή αγοράς του μαλλιού μέσα στο 1838 από 73-75 λεπτά φθάνει στα 154 λεπτά, ενώ αργότερα ξενα- πέφτει. Στην ίδια συλλογή, φ. 9, Κ. Δουρούτης (Ναύ- πλιο) προς Γ. Δουρούτη (Αγκώνα), 28 Φεβρ. 1838 και Κ. Δουρούτης (Ναύπλιο) προς Γ. Δουρούτη (Αγκώνα), 29 Σεπτ. 1838.

91. Στην ίδια συλλογή, φ. 9, Κ. Δουρούτης (Ναύ- πλιο) προς Γ. Δουρούτη (Αγκώνα), 1 Ιαν. 1838.

Συν. στο επόμενο φύλλο

Οι πρόσφατοι κρίκοι της αλυσίδας αγάπης και τα καινούρ- για φερέα για το Σύνδεσμό μας και την εφημερίδα μας είναι:

ΓΙΑ ΤΟ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΜΑΣ ΚΕΝΤΡΟ

- Εκατό χιλιάδες (100.000 δρχ.) ο συγχωριανός μας κ. Χρήστος Μπα- καρίνης που διαμένει στα Γιάννενα.

ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ Κ.Ν.

- Δέκα χιλιάδες (10.000 δρχ.) ο συγχωριανός μας κ. Ορέστης Μπελλάλης που διαμένει στο Μεσολόγγι.
- Πέντε χιλιάδες (5.000 δρχ.) ο συγχωριανός μας κ. Χριστόφορος Μπελλάλης που διαμένει στη Λάρισα.
- Πέντε χιλιάδες (5.000 δρχ.) ο συγχωριανός μας κ. Σπύρος Μπελλάλης που διαμένει στη Λάρισα.
- Πέντε χιλιάδες (5.000 δρχ.) ο συγχωριανός μας κ. Γεώργιος Καλαμπάκος που διαμένει στην Παραμυθιά.
- Πέντε χιλιάδες (5.000 δρχ.) η συγχωριανή μας κ. Αγαθή Ριζάφ που διαμένει στα Γιάννενα.
- Πέντε χιλιάδες (5.000 δρχ.) η συγχωριανή μας κ. Παρασκευή Τζαλαβρά που διαμένει στη Θεσ/νίκη.
- Πέντε χιλιάδες (5.000 δρχ.) η συγχωριανή μας κ. Όλγα Σκαργιώτη που δια- μένει στην Αθήνα.
- Πέντε χιλιάδες (5.000 δρχ.) ο ποιητής της Θεσ/νίκης κ. Σαράντος Παυλίας που διαμένει στην Αρτα.
- Τρεις χιλιάδες (3.000 δρχ.) η συγχωριανή μας κ. Αγγελική Μπότσιου-Μπελ- λάλη που διαμένει στην Πρέβεζα.
- Τρεις χιλιάδες (3.000 δρχ.) ο συγχωριανός μας κ. Δημήτριος Θεοκάρης που διαμένει στην Αρτα.
- Δύο χιλιάδες (2.000 δρχ.) ο φίλος μας κ. Γεώργιος Κογιώνης, θεολόγος που διαμένει στα Γιάννενα.

ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΓΙΑ ΤΡΙΑΔΑ

Για την αναστήλωση του Πολιτιστικού και Θρη- σκευτικού Μνημείου της Αγ. Τριάδας Καλαρρυτινών:

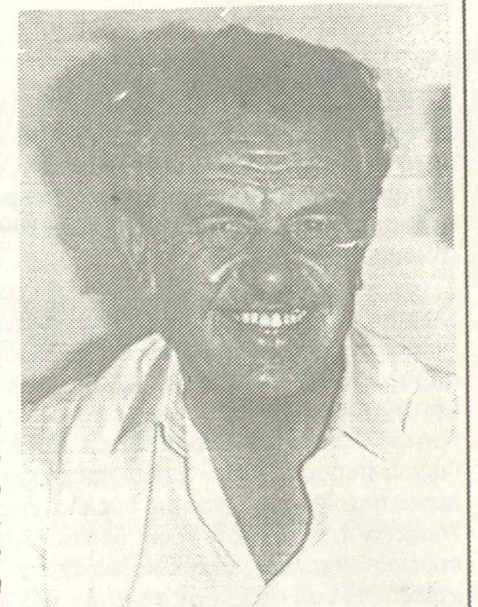
- Πενήντα χιλιάδες (50.000 δρχ.) οι συγχωριανές μας κ.κ. Αναστασία & Βασι- λική Σταματάκη που διαμένουν στα Γιάννενα, στη μνήμη του συζύγου και πατέρα τους Θεόδωρου Σταματάκη.
- Τριάντα χιλιάδες (30.000 δρχ.) η συγχωριανή μας κ. Ελένη Τάσσου που δια- μένει στους Καλαρρυτινούς, στη μνήμη της μητέρας της Κωστούλας Τάσσου.
- Τριάντα χιλιάδες (30.000 δρχ.) η συγ- χωριανή μας κ. Ιφιγέν- εια Μποροβίλη-Μου- σαφίρη που διαμένει στην Αθήνα, για την κατασκευή οστεοφυ- λακίου Αγ. Τριάδας.
- Δέκα χιλιάδες (10.000 δρχ.) η συγ- χωριανή μας κ. Ανα- στασία Σταματάκη που διαμένει στα Γιάννενα, στη μνήμη των αδελ- φών της Μαρίας, Κων/νου, Φωτίου και Ιωάννου.

Τα «Κ.Ν» και ο Σύνδεσμός μας ευχαριστούν θερμά όλους.

Αυτοί που φεύγουν

ΙΩΑΝΝΗΣ Κ. ΜΕΛΛΙΟΣ (1924-1996)

Γράφει ο Ιωάννης Γ. Θεοκάρης

Για άλλη μια φορά η καμπά- να του Αη-Νικόλα Καλαρρυτινών ήχησε πένθιμα τις 29 Ιανουαρίου 1996. Ο συγχωριανός μας Γιάν- νης Μέλλιος έφυγε από κοντά μας για πάντα: ήρεμα, αθόρυβα, με ήθος, τιμότητα, αξιοπρέπεια, κοντολογίς με ψηλά το κεφάλι. Το ποιοτικό εύρος της πορείας της ζωής δεν είναι λόγια, λέξεις, κουβέντες αλλά συμπε- ριφορά, στάση ψυχικά καλλιερ- γημένου ανθρώπου.

Το μοιρολόγι της καμπάνας του Αη-Νικόλα συνεχίζεται. Τον πόνο της τ' αγέρης της Πίνδου τον ακουμπά στους γκριζογάλα- νους βράχους των περήφανων βουνών της Πίνδου μας να ξεποστάσει. Αυτός γίνεται ένα με το βράχο, πετρώνει, απολι- θώνεται. Γονατίζει η καρδιά μας στην τραγική θέα. Θυμιάμα εύο- μος προσφέρει η ψυχή μας με την προσευχή, βάλασμο απ' το δρολό- πι που μας σημάδεψε.

Ο ήλιος καθηγορίζει ναυχελικά τις χιονισμένες κοινοραχούλες στις Νύφες της Πουλιάνας. Ο λόγος μας στην όψη του θανάτου γίνεται αργός, πυκνός, κρουστός. Το λαγνί με το δροσερό νερό απ' τη βρύση του Παράσχη στεγνό, Θεέ μου, η πιο ακριβή μας θέση στον κόσμο είναι οι άνθρωποι μας!

Ο Ιωάννης Μέλλιος ήταν γιος του Κωνσταντίνου και της Παρα- σκευής. Γεννήθηκε στο κεφαλο- χώρι της Πίνδου Καλαρρυτινών το 1924. Έχει στη ζωή δύο αδέρφια την Αναστασία και τον Θεόδωρο, με τα οποία έτρεφε μια απέραντη αγάπη.

Το 1950 παντρεύτηκε την ενά- ρητ η νοικοκυρά, γυναίκα αξίας και υποδειγματικού ήθους την Μαρίκα Θεοχάρη (πρώτη μου εξαδέλφη). Μαζί της έφερε στον κόσμο τρία λαμπρά παιδιά τον Κώστα, το Βασίλη και την Παρασκευή. Τα μεγάλωσε, τα μόρφωσε και τα χάρηκε προκομμένα. Ο Κωνσταντί- νος Μέλλιος ζει και εργάζεται στους Φιλιάτες Θεσπρωτίας οδο- ντίατρος. Ο Βασίλειος, πτυχιού- χος Οικονομικού Πανεπιστημίου, εργάζεται λογιστής στην Αθήνα. Η Παρασκευή Μακρή εργάζεται στο λογιστήριο του εργοστασίου Φιλιάτων.

Ο Ιωάννης Μέλλιος από τα πέντε (5) έως τα δέκα εννέα (19) χρόνια του έζησε στην Κατούνα Ξηρομέρου. Μετά ήρθε στους Φιλιάτες, όπου ζει μία ανθούσα παροικία Καλαρρυτινών που συνέβαλε δραστήρια στην πολι- τική προκοπή της περιοχής. Στην αρχή εργάστηκε τσαγκάρης κοντά στο θείο του, αμέσως αργότερα τον Θεόδωρο Κώστα. Αργότερα άνοιξε δικό του υποδηματοποιείο με τον αδερφό του Θεόδωρο. Από το 1987 ήταν συνταξιούχος του ΤΕΒΕ.

Ο Ιωάννης Μέλλιος ήταν άνθρωπος με χαρακτήρα, ηθικό πόνον, ψυχική καλλιέργεια. Διέθε- τε έντονη προσωπικότητα. Οι πελάτες, η κοινωνία, οι πάντες τον είχαν σε μεγάλη εκτίμηση. Το όνομά του, η υπόληψή του, ο λόγος του δικαιολογημένα έχαι- ραν αναγνώριση και αγάπη. Τον ήξεραν όλοι και μιλούσαν γι' αυτόν με τα καλύτερα λόγια.

Οικογενειάρχης άριστος, ικα- νότατος, εξαιρετός. Άνθρωπος με πίστη στο Θεό, στις διαχρονικές ηθικές αξίες της ζωής. Άνθρωπος για σπίτι, για φαμίλια, για προκο- πή. Με σκληρό έντιμο αγώνα στη ζωή παρείχε στην ενάρετη γυναίκα του Μαρίκα έβγαλε παιδιά στον κόσμο διαμάντια, λεβέντες, παλι- κάρια. Χάρηκε εγγόνια από τα τρία του παιδιά.

Η αγάπη και το γνήσιο ενδια- φέρον για τους συγγενείς ήταν ανάγλυφα στην πράξη. Όταν ανέ- βαινε στα Γιάννενα για μια ώρα πεταγόταν βιαστικά να μας δει, να ρωτήσει: πως τα περνάμε, να μας χαρεί. Αυτό γινόταν μ' όλο το σόι. Δοκίμαζε μεγάλη χαρά όταν μας έβρισκε καλά. Στην συμπεριφορά του αντικρούσαμε την γνήσια ανθρωπιά στην πράξη.

Μία από τις μεγάλες του αγά- πες ήταν η γενεθλία γη, οι Καλαρ- ρυτινές και οι συμπατριώτες. Τα τελευταία χρόνια ανέβαινε στο χωριό για ξεκαλοκαίρισμα. Στο μπαλκόνι, αγναντεύοντας τα περήφανα βουνά του Πρέσπου και της Κακαρότισσας χαϊρόταν γλυκό καφέ με κρύο νερό απ' τη βρύση του Παράσχη. Πιστός Χριστιανός. Εκκλησιαζόταν τακτικά. Αγαπούσε τον άνθρωπο, όλον τον κόσμο, ιδι- αίτερα τον άνθρωπο του μόχθου, τον εργατικό.

Αγαπητέ Ξαδέλφε, ταξιδεύεις με αξιοπρέπεια και ωριμότητα στους ουρανούς. Η γοητεία του ταξιδιού είναι δεδομένη, όταν ο ταξιδευτής έχει κάνει με το παρα- πάνω το χρέος του στη ζωή. Ταξί- δεύεις τίμιος και ακεραίος. Στο σπίτι σου, τη γυναίκα, τα παιδιά σου άφησες μεγάλη κληρονομιά: Το καλό όνομά! Αυτές οι λίγες γραμμές ας είναι λίγα κλωνία βασιλάκου απ' τη λεβεντογέννα Πίνδα μας στο νωπό τάφο σου. Ιωάννης Θεοκάρης

Εκπληκτική παρουσία του Χορευτικού Ομίλου του Συνδέσμου μας

Εντυπωσιακή επιτυχία σημείωσε ο ΧΟΡΕΥΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ του Συνδέσμου μας κατά τη δώρη και πλέον παρουσία του στην κατάμεστη κόσμο αίθουσα του κινηματοθέατρου «ΠΑΛΛΑΔΙΟΝ» στις 7 Απριλίου 1996 (Κυριακή των Βαΐων).

Οι ταλαντούχοι νέοι του Χορευτικού μας Ομίλου, τόσο των παιδικών όσο και των εφηβικών τμημάτων με εκπάγλου ομορφιάς παραδοσιακές στολές και με την άψογη και επιτυχή καθοδήγηση των χοροδιδασκάλων Γωγώς Παπαχριστοδούλου και Ευαγγέλου Γούσια παρουσίασαν ένα εκπληκτικό και ανεπανάληπτο θέαμα, μέσα σε θύελλα χειροκροτημάτων των εκατοντάδων θεατών και λίαν ευμενών σχολίων, που δικαίωσαν την πολύχρονη προσφορά, δραστηριότητα και το λαμπρό ιστορικό παρελθόν του Χορευτικού Ομίλου του Πατριωτικού Συνδέσμου Καλαρυτιτών «Η ΠΙΝΔΟΣ».

Μιλώντας στην αρχή της επιτυχούς εκδήλωσης ο Πρόεδρος του Συνδέσμου μας ΚΩΝ/ΝΟΣ Β. ΜΠΑΡΜΠΟΥΤΗΣ, αναφέρθηκε στη βαθιά πίστη του Συνδέσμου μας στη γνήσια μουσικοχορευτική παράδοση και επεσήμανε, σύντομα, τα προβλήματα και τις ανάγκες του όμορφου και ιστορικού χωριού μας, που πρέπει να βρουν σύντομα τη λύση τους, αν θέλουμε να επιβιώσει και να συνεχίσει τη λαμπρή, ιστορική του παράδοση.

Οι εκατοντάδες νέοι του Χορευτικού Ομίλου «Καλαρρυτίες» προ του κοινού που τους χειροκροτούσε θερμά στις 7-4-1996.

Συμβολή στην ιστορία των Καλαρρυτιών Η εικόνα του Ρήγα Φεραίου

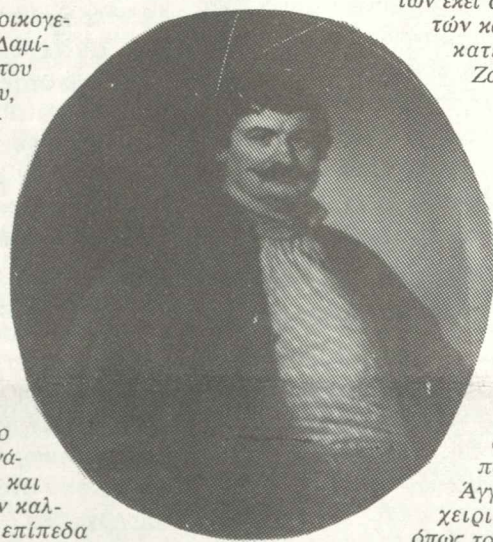
Σε παλαιότερες εργασίες μου ανέφερα με αρκετές λεπτομέρειες τις γνωστές Ζακυνθινές οικογένειες των Καλαρρυτινών προσφύγων, που κατέφυγαν στη Ζάκυνθο τον Ιούλιο του 1821 μετά την μεγάλη Εθνική Επανάσταση και το κάψιμο των Καλαρρυτιών και απέκτησαν εργαζόμενες εκεί, τους ακατάλυτους τίτλους της ιστορικής αναγνώρισης και κοινωνικής προόδου.

Οι κυριότερες των οικογενειών αυτών ήταν των Δαμιρηνών, του Καραμπίνη, του Γκιούρου, του Μπόρου, του Μπαχάμη, του Δάφνου, του Ραφτάνη, του Μπάφα, του Γιάκου και του Μπαζάκη, ως αντιπροσωπευτικές ενός δραστήριου εμπορικού και πολιτιστικού παρελθόντος της Ζακυνθινής κοινωνίας.

Παράλληλα με το εμπόριο και τη βιομηχανία οι Καλαρρυτινοί βρήκαν στη Ζάκυνθο το γόνιμο έδαφος για την ανάπτυξη της Χρυσόχοιτας και Τορνεντικής, που είχαν καλλιεργηθεί σ' ανώτερα επίπεδα δημιουργίας, για αιώνες, στους Καλαρρυτίες. Φημισμένοι τεχνίτες του χρυσαφιού και του ασημιού, όπως ο Αθανάσιος Τσιμούρης, ο Γεώργιος Διαμάντη Μπάφας, ο Χριστόδουλος Βαρομάης ή Γκέρζος, ο Ιωάννης Μπλούτσος, ο Κωνσταντίνος Στάθης και ο ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΣΤΕΦΑΝΟΥ, έρχονται από τους Καλαρρυτίες και ριζώνουν στη φιλόξενη Ζάκυνθο, δημιουργώντας αξιοθαύμαστα έργα τέχνης, που στολίζουν εκκλησίες και αργοντικά της εποχής.

Ο μεγάλος και ανεπανάληπτος συμπατριώτης μας Σπυρίδων Π. Λάμπρος στη μελέτη του «Σημειώματα περί Ρήγα και Φεραίου» το 1898, παρουσιάζει ένα γράμμα του Ιωάννη Γ. Παπαστεφάνου με χρονολογία 30-3-1895, σχετικό με μίαν από τις παλαιότερες εικόνες του πρωτο-

Γράφει: ο ΚΩΝ/ΝΟΣ Β. ΜΠΑΡΜΠΟΥΤΗΣ Πρόεδρος του Πατριωτικού Συνδέσμου Καλαρρυτιών, «Η ΠΙΝΔΟΣ»

Ο Πρωτομάρτυρας της Ελληνικής Ελευθερίας ΡΗΓΑΣ ΦΕΡΑΙΟΣ (1757-1798).

μάρτυρα της Ελληνικής Ελευθερίας Ρήγα Φεραίου, που κατείχε ο πατέρας του Γεώργιος Ι. Παπαστεφάνου. Στο γράμμα τούτο αναφέρεται και τα εξής συγκινητικά:

«... Ο δε πατήρ μου, Γεώργιος Ι. Παπαστεφάνου, κατά τις πρώτας επιδρομάς των Τούρκων εις Συρράκον και Καλαρρυτίες ηκολούθησε και αυτός το ρεύμα της αναχωρήσεως των εκεί οικογενειών Συρακιωτών και Καλαρρυτινών, και κατέφυγεν εν τέλει εις Ζάκυνθον.

Άλλοι οτ' έφθασαν εκεί, η Αγγλική Αστυνομία κατά την έρευνα των επίπλων των ανεκάλυψε εντός του σεντουκιού του και την εικόνα του Ρήγα Φεραίου, ην και κατέσχευε. Από καταστάσεις δε οριστικώς εν Ζακύνθω και μετερχόμενος το επάγγελμά του ως χρυσοχόος, ηγαγκάσθη βραδύτερον να πολιτογραφεί ηπικήος Άγγλος, εδέεσε δε να μεταχειριστεί διάφορα μέσα, όπως του επιστραφεί η περιζήτητος καταστάσις αυτή εικόν, τουθ' όπερ και εγένετο, ώστε έκτοτε πλέον έμεινεν ως κειμήλιον εις την οικογένειάν μας. Αυτός ο γέρον Θεόδωρος Κολοκοτρώνης, διερχόμενος εκ Ζακύνθου κατά το 1938-39 και γινώσκων εκ πληροφοριών τα κατά την εικόνα ταύτην, εξήγησε να την ίδη. Μόλις δε την είδεν εν τη οικία του πατρός μου εφώνησεν: Ο ίδιος είναι και αποκαλυφθείς ησπάσθη αυτήν μετά δακρύων...».

Από τα έργα του Γεωργίου Παπαστεφάνου στη Ζάκυνθο είναι και η ασημένια επένδυση στην εικόνα της Αγίας Μαύρας στο χωριό Μαχαιράδο (1849). Επίσης ένας ασημένιος σταυρός με ωραίες παραστάσεις στο ναό του Αγίου Δημητρίου του χωριού Δράκα (1862).

Τέλος χορεύτηκαν με εξαιρετική επιτυχία χοροί των Καλαρρυτιών, της Ανατολικής Ρωμυλίας, της Θεσσαλίας, της Μακεδονίας, των νήσων του Αιγαίου, της Μικράς Ασίας, της Βορείου Ηπείρου, της Θράκης, του Ζαγορίου και του Μετσόβου. Τραγουδούσε μελωδικά και έπαιξε μπουζούκι ο Χρήστος Οικονόμου. Έπαιξαν με επιτυχία οι μουσικοί Ευάγγελος Γευνλής φλογέρα, κλαρίνο, Λάμπρος Καραφέρης κλαρίνο, Θωμάς Χαλγιάννης κλαρίνο, Κων/νος Κωσταγιώργος βιολί, Τ. Ντάφλος νταούλι, τουμπερλέκι, Σ. Καραγιάννης λαούτο και Α. Γκόγκος κορνέτα.

Θεωρούμε υποχρέωσή μας να ευχαριστήσουμε θερμά τους χορηγούς μας, ήτοι το ΣΟΥΠΕΡ ΜΑΡΚΕΤ ΑΤΛΑΝΤΙΚ και τα ΙΤΑΛΙΚΑ ΕΠΙΠΛΑ ΚΟΥΖΙΝΑΣ «BERLONI» του κ. Παύλου Βλάχου, οι οποίοι συνετέλεσαν αποτελεσματικά στην επιτυχία της εκδήλωσης του Συνέδρου μας.

Ευχαριστούμε τέλος, ιδιαίτερα, τον πρώην Πρόεδρο του χωριού μας κ. Χρήστο Μπακαγιάννη, που πρόσφερε στο Συνέδρό μας το ποσό των εκατό χιλιάδων (100.000) δραχμών.

Κων/νος Β. Μπαρμπούτης

ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΙΕΣΤΗΡΙΟΥ

Έξι χιλιάδες Καλαρρυτιώτες ζητούν δρόμο για το χωριό τους

Σε ερώτηση προς τον υπουργό ΠΕΧΩΔΕ, ο Βουλευτής κ. Αντ. Φούσας αναφέρει μεταξύ άλλων:

«Η Κοινότητα Καλαρρυτίες Ιωαννίνων (παλαιότερα Δήμος) γνωστή από την ιστορική και πολιτιστική της ακτινοβολία σε όλη την Ελλάδα, εισπράττει δυστυχώς τον τελευταίο καιρό ως επιβράβευση της προσφοράς της την αδιαφορία και την εγκατάλειψη της Πολιτείας.

Το έτος 1991 επί κυβερνήσεως Νέας Δημοκρατίας διανοικηθηκε δρόμος για να βγει από την πλήρη συγκοινωνιακή απομόνωση η ανωτέρω Κοινότητα με την οδική σύνδεση Ιωαννίνων-Καλαρρυτιών.

Δυστυχώς, όμως, αργότερα το έργο αυτό δεν ολοκληρώθηκε, και ειδικότερα δεν έγινε πλήρης διαπλάτυνση του δρόμου, για να μπορούν να κυκλοφορούν άνετα αυτοκίνητα και φορτηγά και το βασικότερο υπεραστικά λεωφορεία

και η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ αρκέσθηκε μόνο σε διάφορες μικροπαραμβάσεις, με αποτέλεσμα το πρόβλημα να υφίσταται και να επιδεινώνεται. Να σημειωθεί δε ότι, όπως αναφέρεται και στο κατατιθέμενο έγγραφο του «ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΚΑΛΑΡΡΥΤΩΝ», έτσι μόνο θα παύσουν τα βάσανα τριάντα οικογενειών Καλαρρυτιωτών που εργάζονται και μένουν στα Ιωάννινα και αδυνατούν να ανεβούν στο χωριό, στο βίος τους.

Ακόμη, η ολοκλήρωση του δρόμου θα βοηθήσει τις 6.000 Καλαρρυτιώτες που ζουν και εργάζονται στον ελλαδικό και εξωελλαδικό χώρο και που έχουν μόνο ένα καπμό και νοσταλγία να ανεβούν με τα παιδιά τους στη γενέτειρα.

Εφημερίδα «Πρωινός Λόγος» 8-5-1996